

la informilo

INFORMBULTENO PRI ESPERANTO

bulletin bilingue d'information sur l'espéranto

eldonisto:

KULTURA ESPERANTO-FEDERACIO DE ORIENTA FRANCIO

FEDERATION CULTURELLE FRANCE-EST POUR L'ESPERANTO

MAISON DES JEUNES ET DE LA CULTURE Ph.DESFORGES

27, Rue de la République, F-54000 NANCY

PCK - CCP: 1997-72 W NANCY

nouvelle série
trimestriel

3e trimestre 1988

n° 63

abonement

un an: 40 F

jara abono
por eksterlando:
50 FF aŭ 15 R.Koj

ANTO - FLASH... ESPERANTO - FLASH... ESPERANTO

Rotterdam 1988 ... 2316 congressistes de 63 pays!

Après le Congrès Jubilaire à VARSOVIE, qui rassembla en 1987, 5000 espérantistes, le 73ème Congrès de Rotterdam aurait pu paraître fade, terne. Ce ne fut pas le cas. L'organisation fut irréprochable et tout se déroula dans un palais des Congrès tout à fait adapté pour recevoir les 2316 participants et les nombreuses manifestations qui s'y déroulèrent.

Dès l'inauguration solennelle, le ton était donné: ce serait un congrès studieux; placé sous l'inspiration du philosophe ERASME, héraut de la ville, il traitera du thème suivant: "Science et Technique pour une compréhension internationale". Le discours de John WELLS -brillant professeur au Collège Universitaire de Londres- fut un festival d'intelligence et d'humour, salué par de chaleureux applaudissements. Durant toute la semaine, plus de 50 groupes ou associations spécialisées tinrent leurs assises annuelles et inter-

nationales. Environ 150 réunions ont eu lieu dans les nombreuses salles du palais des congrès.

Bien sûr il nous faut insister sur les importantes et multiples manifestations culturelles qui sont le trait dominant de tout Congrès Universel. Elles sont la démonstration et l'affirmation de la capacité de la langue espéranto à traduire l'âme humaine au travers de tous les arts: poésie, chant, art dramatique, théâtre de marionnettes, etc... L'érotisme fut présent dans "Dekameron 8.5" où des marionnettes extraordinaires nous firent participer à un spectacle génial de créativité. Le rire était là, irrésistible, dans une pièce présentée par une troupe de professionnels bulgares sous le titre "La fable des chapeaux à poil". L'étrange, dans un sketch présenté par un acteur polonais remarquable, Casimir Mazun, qui se débat pendant plus d'une heure dans une "tempête de neige". Pour les amateurs de musique, du jazz au chant classique le choix était vaste, varié, de qualité.

La traditionnelle journée consacrée aux excursions a fait des déçus, tant chacun est rentré enthousiaste de ce qu'il avait vu. Mais il n'était pas possible d'être partout à la fois: neuf possibilités étaient offertes! Les travaux hydrauliques de domptage de la mer par les Hollandais étaient sans aucun doute ce qui a le plus frappé les imaginations: ils traduisent à la fois une volonté patiente et un art consommé acquis au prix de siècles de luttes implacables. Mais figuraient au programme les visites de: Amsterdam, La Haye, Zaanse Schans 17ème siècle, Delft, Arhem, la patrie de H. Bosch, Madurodam.

Toute une semaine de vie dans une communauté de plus de 2000 amis venus de plus de 60 pays, utilisant pour communiquer, pour échanger, une seule et même langue, l'Espéranto.

F.-X. GILBERT

Contre le SIDA de la communication

La « plus facile » des langues vivantes

L'espéranto, vous connaissez? Non, alors vous ne faites pas partie des quelque 70 « samideanoj » qui se sont retrouvés à Betschdorf durant le week-end.

A l'initiative de Mme Odette Scheidel, une espérantiste de Betschdorf, la Fédération culturelle France-Est pour l'espéranto organisait en effet un stage d'initiation à cette « langue internationale » au foyer protestant de la cité des potiers. L'objectif de ce stage fut multiple, puisqu'il attira des espérantistes des six départements de l'Est de la France mais aussi de Suisse, d'Allemagne et du Luxembourg, et même un Brésilien qui, samedi soir, donna une conférence sur son pays en... espéranto, bien sûr.

Car « la plus facile des langues vivantes » était sur toutes les lèvres. Cours de perfectionnement pour les uns, cours de linguistique pour les plus chevronnés, mais aussi cours d'initiation pour les débutants. Ils étaient une demi-douzaine à être venus s'initier, durant le week-end, à cette langue créée voilà à peine plus de cent ans. Des habitants de Betschdorf, mais aussi d'autres venus de bien plus loin, tel ce citoyen de Choisy-le-Roi, venu « par curiosité ».

Une curiosité qui, dès dimanche, s'était transformée en passion chez les débutants. Il

est vrai que M. Ludwig, le président de la fédération, qui assurait ce cours, s'y connaît en pédagogie: il est en effet professeur d'allemand. Mais durant le week-end, c'est l'espéranto qu'il enseignait, avec la même passion, et l'esprit militant en plus. « Si l'Union française pour l'espéranto est agréée par le ministère de l'Éducation nationale, son enseignement ne figure toutefois pas encore parmi les disciplines scolaires ». Aussi la langue ne peut-elle se développer et gagner de nouveaux adeptes que par l'action militante et bénévole « par le biais des stages ou des cours par cor-

respondance ».

Et pourtant, en matière de communication internationale « l'espéranto c'est comme si l'on avait trouvé un vaccin contre le SIDA (de la communication) et que le monde n'en veut pas », lance-t-il. Une comparaison un peu osée, mais qui veut exprimer l'universalité de cette langue « qui permet déjà à des centaines de milliers de personnes de se parler et de se comprendre par-delà les frontières et les continents ».

Les stagiaires, eux, se disaient enchantés par « la simplicité de l'orthographe phonétique, la logique syntaxique et la régularité grammaticale (qui n'admet pas d'exception) ». D'autant plus qu'or leur a dit « qu'en un an d'espéranto, on en sait autant qu'en sept ans d'anglais ». Alors, c'est sûr, pourquoi ne pas se laisser tenter?

"LES DERNIERES NOUVELLES d'ALSACE"-6 oct.88

JUBILE CENTENAIRE DU PLUS ANCIEN CLUB D'ESPERANTO DU MONDE...

Le premier groupe actif de pratiquants de l'espéranto a en effet vu le jour dans l'une des plus pittoresques villes d'Allemagne en 1888..., un an après la parution de la brochure du Dr Zamenhof qui allait avoir le succès que l'on sait. Du 21 au 23 octobre le club local invite tous les amis de l'espéranto à participer aux festivités prévues: soirée internationale, réception à l'Hôtel-de-Ville, visite guidée de la cité, soirée artistique avec orchestre et chœur espérantistes, conférences de haut niveau..

★ L'ESPERANTO, LANGUE DES AFFAIRES... ★

Les stagiaires meusiens de "l'Institut des Forces de Vente 55" ont cette année à leur programme d'étude un apprentissage de la langue internationale, dispensé sur trois niveaux successifs. A l'issue de leur stage de formation, les stagiaires bénéficieront d'un parrainage d'espérantistes étrangers, déjà impliqués dans des activités technico-commerciales. L'espéranto figure désormais dans l'éventail des langues enseignées dans les Centres de Formation Consulaires de Lorraine, auprès de l'allemand, l'anglais, le chinois, l'espagnol, l'italien, le japonais, le néerlandais et le français pour les étrangers.

★ SE METTRE L'ESPERANTO ENTRE LES OREILLES... ★

...ou ne pas farnienter idiot!" Sous ce titre, le grand quotidien régional L'EST REPUBLICAIN a publié dans ses pages magazines de juillet, sous la plume de Colette Baudet, une excellente interview de Richard Comerford, lequel a dispensé sur les ondes de France-Inter et ce avec la complicité de Brigitte Vincent, muée en élève studieuse, un cours express quotidien d'espéranto qui a suscité l'intérêt de très nombreux auditeurs. Anglophone de naissance, R. Comerford qui enseigne sa langue maternelle au personnel de grandes entreprises à PARIS ne craint pas de mettre l'anglais à sa juste place dans sa capacité à jouer le rôle exclusif de langue véhiculaire internationale, au grand dam des thuriféraires qui en font une panacée..."Si dans les entreprises où je donne des cours d'anglais depuis des années les employés avaient plutôt choisi l'espéranto, eh bien ils le parleraient couramment depuis longtemps... Tenez, j'ai déjeuné avec un homme d'affaires japonais, espérantiste depuis vingt ans. Aucun problème dans cette langue. En revanche quand je lui ai demandé de me parler anglais, eh bien je le comprenais difficilement!"

★ UNE REVUE SCIENTIFIQUE DE QUALITE... ★

Nous devons féliciter particulièrement le comité rédactionnel de cette revue spécialisée trimestrielle, laquelle témoigne du désir d'un grand nombre de chercheurs du monde entier d'utiliser l'espéranto pour faire connaître le résultat de leurs travaux. "Fokuso" (Focus!) est en effet l'exemple type du magazine de vulgarisation du meilleur aloi, qui apporte au lecteur un éclairage moderne et éclectique sur les grands thèmes de la science, de la technique, de la société, de l'économie, de la nature et de l'éducation. Typographie agréable, illustration choisie, photos, graphismes... et même dessins humoristiques, autant de qualités qui expliquent le succès de cette publication éditée à Budapest.

★ LE BRESIL... VU PAR UN BRESILIEN ★

Marco DUTRA, spécialiste en génétique moléculaire et espérantiste de surcroît, vient de terminer un cycle de conférences à travers la France, sous l'égide de l'Union Française pour l'Espéranto; accueilli par les clubs locaux, M. Dutra a présenté son pays sous divers aspects au cours de soirées-débats, illustrées de documents variés. Véritable marathonien de l'espéranto il a été entre autre l'hôte des clubs de Toulon, Montpellier, Clermont-Ferrand, Lyon, Orléans, Nantes, Bar-le-Duc et Thionville. Son futur périple le conduira en Allemagne puis dans toute l'Afrique.

★ RADIO -ZAGREB: 30 ANNEES AU SERVICE DE L'ESPERANTO ★

Avec des moyens limités et l'unique appui de bénévoles puissamment motivés sous l'impulsion d'Emilia Lapenna, l'émetteur yougoslave a été l'un des premiers en Europe à utiliser l'espéranto dans la grille officielle de ses programmes. Rendez-vous est donné chaque dimanche soir aux espérantophones (ondes moyennes 262, 265 et 267m - 23h45 SMT).

4 --- ★ UNE CONFERENCE INTERNATIONALE A METZ

La "MAISON DE LA CULTURE St-MARCEL" a accueilli du 30 juillet au 6 août, 108 participants de 18 nationalités pour une série de conférences-débats centrées sur le thème des "relations entre les cultures nationales et la culture internationale à l'aube du XXIème siècle". Parallèlement se sont déroulés des cours de différents niveaux et les congressistes ont pu bien sûr visiter la ville et ses environs.

Dans le cadre de ce séminaire international un hommage particulier a été rendu à Raymond SCHWARTZ, lorrain d'origine, auteur de nombreuses oeuvres originales en langue internationale. Tour à tour nouvelliste, romancier, chansonnier (R.S. fit les beaux jours du "Café des Trois Lutins" avant la seconde guerre mondiale, il excella dans le genre humoristique, exploitant avec un art consommé toutes les ressources de la plus souple des langues vivantes. Son portrait figure désormais en bonne place au "Café de la Lune", à METZ, l'un des hauts-lieux de son célèbre roman "Kiel akvo de l'rivero" (Au fil de l'eau...).

--- CINQUANTENAIRE DE LA "JEUNESSE ESPERANTISTE MONDIALE"

C'est en effet à GROET (Pays-Bas) que T.E.J.O. a vu le jour en 1938. Quatre années auparavant paraissait le 1er numéro de "La Juna Vivo" La grande épopée d'un mouvement qui allait être le vivier du développement de l'espéranto dans la jeunesse de tous pays est rapportée en détail dans le bimensuel "Heroldo de Esperanto" du 15 juin 1988. On y apprend avec intérêt ce que fut le militantisme des jeunes pionniers de l'espéranto et l'incroyable succès qu'ils obtinrent à la veille de 1939, au moment où s'accroissait la répression du régime hitlérien contre les pratiquants de la langue internationale.

--- LES JEUNES CHINOIS ET L'ESPERANTO

Grâce à la "Fondation CARSEN" -du nom d'un mécène canadien- un cours d'espéranto est dispensé à 32 élèves de la ville d'Anhui. Un spectacle en langue internationale a même été monté par de très jeunes enfants de 4 à 7 ans! On sait que l'essor actuel de l'espéranto en Chine revêt un aspect spectaculaire, se poursuivant sans désespérer dans tous les centres culturels, grandes écoles et universités.

--- UN GRAND DICTIONNAIRE ESPERANTO-PERSAN

Sous l'impulsion du Professeur Aref AZARI, une équipe de travail procède actuellement à la mise au point d'un important dictionnaire confié très bientôt à l'impression. En dépit du traumatisme provoqué par le récent conflit, les espérantistes iraniens persistent dans leurs efforts de diffusion de la langue internationale.

--- UNE ANTHOLOGIE COREENNE EN ESPERANTO

Au moment où la Corée bénéficie d'un regain d'intérêt à la suite des J.O. d'été, Halpin Lu, auteur d'un dictionnaire espéranto-coréen, vient de faire paraître un recueil qui ne manquera pas de susciter l'intérêt du lecteur et de justifier une fois de plus la vocation reconnue de l'espéranto à faire connaître toutes les cultures de tous les pays. Cette anthologie regroupe 16 essais, traduits ou originaux, 5 nouvelles et 5 contes populaires. La variété des textes et le style alerte de l'ouvrage en font un instrument à recommander pour l'apprentissage de la langue.

Des interprètes parlant espéranto ont été engagés à l'occasion des Jeux sus-mentionnés et il convient de rappeler que le Dr Chang Chong Sik président de l'Université de Dankook, vice-président du Comité Organisateur des Jeux, est également membre du Comité d'Honneur de U.E.A.

DEUX NOUVELLES CASSETTES EN ESPERANTO

La première vient d'être enregistrée par le chanteur écossais John Douglas, lequel avait ajouté l'espéranto à son répertoire dès 1980. La plupart des mélodies offertes ont un caractère international et séduiront donc un large public espérantophone. Ramona van Dalsen présente quant à elle quatorze chants sous le titre "Dans un pays lointain", mélodies et textes originaux étant de sa propre composition. Ramona van Dalsen est bien connue des espérantistes: ses premiers disques pressés en 1965 rencontrèrent d'emblée un succès mérité.

L'ESPERANTO ET LA LITTERATURE

Traductions et oeuvres originales se suivent sans interruption, attestant ainsi la vitalité de la langue internationale.

Parmi les nombreux titres de parution récente citons entre autre "Le Grand Meaulnes" d'Alain-Fournier, dans une excellente traduction de Roger Bernard. "L'éloge de la folie" d'Erasmus; cette satire contre le racisme tyrannique reste profondément d'actualité!

Les écrivains espérantophones ne sont pas en reste et ne cessent d'apporter leur contribution à l'enrichissement du patrimoine culturel proprement espérantiste. "La dangera lingvo" -La langue dangereuse - d'Ulrich LINZ est une compilation méthodique et exhaustive des diverses persécutions dont furent victimes à la fois l'espéranto et ses pratiquants au cours du siècle écoulé. Gaston WARINGHIEN nous offre le 3ème volume de ses "Essais", ces derniers traitant de la religion et de l'art. Nous accorderons une mention particulière à l'oeuvre monumentale de Rudiger EICHHOLZ qui vient de mener à bien sa traduction du fameux dictionnaire illustré allemand Duden.

Le centenaire de l'espéranto a donné lieu à l'édition d'un album jubilaire qui trouvera certainement place dans toutes les bibliothèques. Les amateurs de romans policiers ne manqueront pas de se procurer "Kazinski venas tro malfrue" -Kazinski vient trop tard- de D. Dorval.

DES CYCLISTES ESPERANTISTES FONT ETAPE A BETSCHDORF

Après le Congrès des Jeunes espérantistes qui a eu lieu à Zagreb, plusieurs d'entre eux ont pris part au séminaire des jeunes à Rastatt (RFA) dont le thème était "Nationalisme et Internationalisme en Europe" avec en toile de fond "l'Esperanto, langue-pont". Pour clore celui-ci ils ont choisi une visite instructive et amicale à la cité des potiers. Au nombre de 32, drapeau en tête, de 6 nationalités différentes, ils ont atteint Betschdorf à bicyclette où ils ont été accueillis à l'entrée du village par ces mots "Bonvenon en B.!" (bienvenue à B.!). Après un repas ils se sont dirigés vers la Maison des Sports et des Loisirs de la municipalité où ils ont été reçus par le maire Adam. Celui-ci rappela les difficultés linguistiques de la région qui a plusieurs fois changé de langue officielle par suite des guerres. Ce rappel coïncidait avec le sujet traité par ces jeunes: "L'Alsace, pomme de discorde".

Un vin d'honneur leur fut offert et ce fut la traditionnelle visite du village avec ses poteries et son musée.

d'après "Les Dernières Nouvelles d'Alsace"

(Note du rédacteur: cette rencontre sympathique a été due à la dynamique Odette SCHEIDEL, par ailleurs organisatrice du 26ème stage "d'espéranto parlé")

CONGRES INTERNATIONAL DES CHEMINOTS ESPERANTISTES

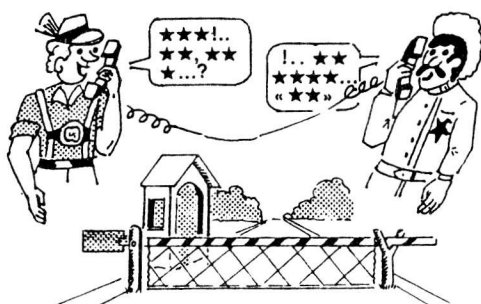
Ils étaient exactement 553 de 19 pays lors de l'ouverture solennelle des 40èmes assises annuelles de leur Association et c'est la ville de Perpignan qui les a accueillis du 4 au 11 juin. Une station radio-amateur a fonctionné toute la semaine et un lâcher de 500 ballons a porté au-delà des frontières l'amical salut des gens du rail. Tous se sont donné rendez-vous du 13 au 19 juin 1989 à SALOU (Espagne).

= "LA INFORMILO"

- bulletin trimestriel bilingue d'information au service de tous les militants, clubs, centres culturels espérantistes ou étrangers.
- abonnement: France 42F - autres pays 54FF (ou 15 coupons-réponses internationaux disponibles dans tous les Bureaux PTT)
Chèque postal au nom de la Fédération (voir page frontale) ou chèque bancaire au nom de la Fédération à faire parvenir au trésorier: A. GROSSMANN, 5 Rue des Pyrénées, F-68390 BALDERSHEIM. A. Grossmann tient à jour le fichier d'adresses.
IMPORTANT: L'abonnement à "LA INFORMILO" est tout à fait distinct du paiement éventuel de cotisations aux associations espérantistes existantes.
- rédaction: Pol DENIS, 5 Chemin de Blamecourt, F-55000 BAR-le-DUC.
(Envoyer à cette adresse tous articles à insérer, tous comptes-rendus même succincts sur toute activité ou événement local, régional, national ou international concernant l'espéranto).

= NOS SERVICES

- cours par correspondance. Gestionnaire et coordinateur: Jean-Paul COLNOT, 15, Rue de Lavaux, 54520 F-LAXOU. JP Colnot tient à votre disposition affiches et circulaires sur le cours. (voir plus loin notre "logo" publicitaire!)
- exposition itinérante: responsable: Mme Claude NOURMONT, 2 Om Kläppchen, L-5682 DALHEIM (Luxembourg).
Ce matériel consiste en une série de 9 panneaux rigides recto-verso, 80x60cm, contenus dans une valise de bois. Poids: 35kg. Instructions de montage à l'intérieur. IMPORTANT: ces panneaux se posent verticalement (ne s'accrochent pas).
- prévoir une surface horizontale de tables de 5m linéaires minimum. Il appartient à l'utilisateur de compléter la présentation par des revues, des livres, des objets, des affiches à disposer selon l'environnement spécifique.
Expédition: en port dû (SERNAM, "Express.....") ou par l'intéressé lui-même. (Contacter Cl. Nourmont assez tôt, ce matériel étant très demandé)
- autre matériel: A/ Bandes vidéo VHS: 1 - Le Congrès Universel de PEKIN 1986. Couleur - 50 mn.
2 - Une expérience d'enseignement de l'espéranto au Collège de VILLEFRANCHE-sur-SAÔNE. Couleur - 15 mn.
B/ Série de diapositives sonorisées (commentaire en espéranto):
Le Congrès Universel de PEKIN 1986.
Responsable: P. DENIS (voir adresse ci-dessus). Expédition PTT.
- service de librairie. Le plus important de France sur le plan Fédéral. Catalogue régulièrement mis à jour dans "LA INFORMILO".
Responsable: Roger DEGRELLE = ADRESSE DES COMMANDES: Esperanto-Libroservo
12, Rue Estienne d'Orves 54490 PIENNES
(Votre facture est toujours insérée dans le paquet qui vous sera expédié)

= NOS STAGES d'ESPERANTO PARLÉ

- un stage de printemps et un stage d'automne (en fin de semaine) pour s'initier à l'espéranto ou se perfectionner dans une ambiance "tonique"!
Comprennent toujours une conférence-débat de haut niveau pour les espérantistes confirmés.

... NOTRE CONGRES FEDERAL...

accueilli chaque année dans une ville différente d'Alsace ou de Lorraine: séances de travail, tourisme... et soirée culturelle.

UNE solution autre que le multilinguisme traditionnel? Oui, répondent les espérantistes qui font référence au texte publié dans notre page « Spéciale éducation » du 20 avril, sur le débat et le défi européens de la diversité linguistique. Ainsi, M. Colnot, de Laxou, nous écrit-il :

« Le rapport de M. Pierre Bertaux, au ministère de l'Éducation, en 1981, estimait qu'après six ou sept ans d'étude d'une langue étrangère, les élèves français sont à 99 % incapables de faire une phrase de leur cru, incapables de lire un article de journal, incapables de s'entretenir avec un camarade de leur âge dans sa langue... » et « le rendement de la didactique traditionnelle, même améliorée, est de plus en plus faible et tend vers zéro ».

« Deux langues au collège, trois au lycée? Très bien. Mais où trouver le temps et les crédits nécessaires? Vaut-il mieux tenter d'enseigner à fond une seule langue? Quels peuvent être les résultats en saupoudrant le temps et les crédits disponibles sur trois langues? »

« Et pourquoi trois langues seulement? L'Europe des Douze a neuf langues officielles. Pourquoi en privilégier seulement trois? En partant de ce point de vue, si l'Europe se réalisait un jour pour de bon jusqu'à l'Oural, quelle catastrophe au point de vue linguistique. »

« On écarte toujours la solution la plus simple, la plus rationnelle : une langue construite, simple, s'apprenant en peu de temps, appartenant à la fois à tous et à personne, ne pouvant froisser les susceptibilités nationales. Cette langue existe et a fait ses preuves : l'espéranto ».

M. Pol Denis, de Bar-le-Duc, explique de son côté : « Passionné très tôt d'interlinguistique,

j'ai eu la chance extraordinaire de connaître l'espéranto au début de mes études, et les satisfactions multiples et les plaisirs rares que j'ai retirés et que je retire encore de sa pratique quotidienne m'ont tout naturellement conduit sur les voies du militantisme permanent : l'espérantophone, seul locuteur à ma connaissance ayant vaincu le « syndrome d'incommunicabilité acquis », n'a de cesse ni de repos de faire connaître aux emmurés du langage qui l'entourent le remède efficace à leur handicap !

« Comment "l'homme moderne" — qui se targue de l'être! — peut-il passer à côté de l'espéranto? Pourquoi les contempteurs intellectuels (?) de la langue transnationale persistent-ils à lui opposer une argumentation qui reste purement subjective? Pour quelles raisons inavouées les intervenants responsables de tous niveaux feignent-ils d'ignorer l'existence de cet instrument d'intercommunication, apanage d'à peu près trois millions de privilégiés? Cinq mille congressistes de soixante-dix pays réunis à Varsovie en août 1988 pour des débats animés, des conférences de haut niveau, des séquences culturelles de qualité... le tout sans intervention d'un interprète... Pourquoi avoir minimisé l'événement? Pourquoi passer sous silence les 5.266 émissions en espéranto diffusées en 1986 par de nombreuses stations dont Radio-Pékin, Radio-Varsovie, Radio-Vatican entre autres? Pourquoi ne pas mentionner les universités espérantistes d'été au cours desquelles d'éminents professeurs de faculté, tous titulaires de diplômes de doctorat dans leur spécialité, communiquent à leur auditoire international le résultat de leurs recherches? Personnellement, je me sens très à l'aise à leurs côtés et je m'amuse simplement du sourire plein de scepticisme du collègue qui s'évertue à balbutier un jargon à l'efficacité plus que douteuse ».

MM. JOSPIN et BRESSAND sont des sourds qui ne veulent point entendre!

Le plurilinguisme : ce sera au plus tard à l'école primaire.
(Photo Jacques CHARLES)

Nous voulons apprendre l'Espéranto à l'école

« C'est en effet la seule vraie solution réaliste et efficace qui permettra aux élèves, outre des contacts précoces, d'appréhender plus tard avec un succès assuré l'apprentissage d'une ou de deux langues étrangères ».

AGADO EN VOGEZOJ

Dekduo da geamikoj plezure interesiĝas pri Esperanto. Ĉiun monaton ok el ili kunvenas por perfektigi, por akiri pli korektan prononcadon, pli fluaajn parolturnojn... ankaŭ por trinki teon kaj gustumi kelkajn frandaĵojn.

En GERARDMER regule ĉiun merkredon dum du horoj okazas kurso. Sep kursanoj finlernis "Metodo-n 12" kaj intencas komenci novan studadon per la lernolibro "Paŝoj al plena posedo". Oni aŭskultas kanzonojn, oni prunteprenas E°-librojn kaj revuojn. Ankaŭ oni ĉiufoje legas amuzajn anekdotojn kaj ridas; ĉar kiel diris R. SCHWARTZ: "Kiam homoj ridas kune, sincere elkore, ili rapide progresas sur la larga ŝoseo de interkomprenemo kaj amikeco".

Dum dek tagoj, en la salono de la kulturdomo de Gerardmer, la ekspozici-materialo de la Federacio turnis al si la rigardon de pluraj vizitantoj; malmultaj el ili petis klarigojn aŭ kunprenis dokumentaĵojn. Tamen, nia Esperanto-grupo preparis la ekspozicion plej zorge kaj informis la lokan gazetaron per sciigoj pri Esperanto kaj kursoj.

Sen ia ombro de dubo ankoraŭ longtempe ni devos persisti kaj batali por sukcesi.

Robert COLIN

NANCY

Ek de la ricevo de la informo pri la kurso de "France-Inter" mi unue mendis 50 afiŝojn kaj 100 flugfoliojn pri la kurso al SAT-Amikaro. Tiel antaŭ la fino de julio mi dissendis al 40 esperantistoj aŭ simpatiantoj de NANCY kaj ĉirkaŭaĵo samtempe cirkuleron pri la nova lernjaro (kunvoko al kunveno la 21an de septembro), afiŝon kaj flugfoliojn pri la aludita perradia kurso. Komunikojn al 10 gazetoj mi ankaŭ sendis (ŝajne nur 2 aperigis "Est Républicain" kaj "La Liberté de l'Est") kaj mem gulis dekon da afiŝoj en Nancy.

Kunveno do okazis la 21an de septembro; ĉeestis deko da personoj. Ni jam antaŭplanis 2 vesperajn kursojn por komencantoj. Sr° Thibias estis gvidonta la 1an, mi mem la 2an. Ve! Intertempe Sr° Th. estis profesie sendita al Tuluzo, Sr° Degrelle al Piennes (norde de "54"). Ni daŭre anoncas 2 kursojn sed mi estos sola por gvidi ambaŭ (merkrede 18a30 kaj 20a30). Ek de la 12a de oktobro okazos krome 2a-grada kurso (kun 5-6 interesatoj, 2foje monate, vendrede je la 20a30, la 14an de oktobro, poste je datoj difinitaj). Okazos ankaŭ 3a-grada kurso (kun 3-4 interesatoj) la merkredon je la 16a45, 2foje monate.

(sekvo de la raporto en "La I°" 64)

Lastminutaĵoj (4an de oktobro) - Dum la ĝenerala kunveno de la "Universitato de la Konstanta Kulturo", kiun ĉeestis 900 personoj, 10-12 da ili anoncis sian interenson por E°-kurso, kiun la prezidanto proponis sekve al instigo mia. Espereble io konkreta sekvos... Pri propagando: jam disdoniĝis dekoj da afiŝoj kaj ĉirkaŭ 2000 flugfolioj (el 2500 eldonitaj). Nia samideano H. Moitrier transformiĝis plurfoje al "afiŝhomo" por disdoni surstrate, kun granda panelo pri E° ĉedorse! Radio-intervjuo ĉe Radio-France Nancy okazos la lundon 24an de oktobro je la 10a. Kiu povos registri?

J.-P. COLNOT

BAR-LE-DUC

Dum la somertempo 5 klubanoj migris alilanden por profiti E°-eventojn kaj praktiki la lingvon. Du vizitis la U.K°n en Roterdamo, 1 ĉeestis la TEJO-kongreson en Zagrebo kaj 2 pilgrimis tra orienta Kanado kaj fulme konatiĝis kun Nov-Jorko.

La klubo gastigis Marko DUTRA (brazila E°-preleganto, inĝeniero), kiu prezentis sian landon al 25 homoj en salono de la urbdomo. Li havis okazon viziti la grandan firmaon "Bergère de France". Krome komuna vespermanĝo okazis kun 15 klubanoj.

Malgraŭ disaŭdigo de komunikoj fare de "Radio-Nostalgie" kaj l'Est Républicain prezentado de E° kvazaŭ fiaskis pro manko de interesatoj. Du kursoj estas tamen planitaj. Cetere du grupoj da staĝanoj de "Force de Vente 55" ĉeestas e°-kurson en la kadro de sia deviga laborplano.

Lastminutaĵo: pli ol 200 gelernantoj (Lycée d'Agriculture) ĉeestis debat-konferencon pri E°... Surloka kurso okazos, se troviĝos gvidanto!

P. DENIS

“same kiel ni,
profitu
vian Esperanton!”

10a Renkontiĝo de Esperantistaj Familioj en HUNGARIO *

Tiu feria renkontiĝo, mallonge nomata REF, jam havas 10 jarojn da tradicio. Ĝi okazis ĉi-jare en la ĉarma urbeto Szentgotthárd en Hungario, ĉe la landlimo kun Aŭstrio, de la 6-a ĝis la 14-a de aŭgusto. Tie renkontiĝis familioj, kiuj parolas, kaj uzas Esperanton en hejmo kaj iel per ĝi edukas siajn infanojn. La organizantoj, g-roj Csiszar majstre aranĝis la tuton, ebligante senstreĉan interkonatiĝon inter plenkreskuloj kaj infanoj, kiuj amikiĝis aŭ reamikiĝis uzante Esperanton tute nature.

Estis kvindekda partoprenantoj, gepatroj kaj infanoj, kiuj dum tiuj tagoj kune feris, ludis, kantis, amuziĝis. Lertaj estis la gvidantoj pri kantado, kiuj instruis al ni, gepatroj kaj infanoj, interesajn kaj viglajn kantojn. Al la plej junaj infanoj oni instruis amuzajn kantetojn kun mimikoj. Jen ekzemplo:

La aŭto de la ĉefo havas truon en la rad', (3x)

Ni riparu ĝin per peco de maĉgum!

Poste oni kantas tiun strofon anstataŭigante la vortojn *aŭto, ĉefo, truo, rad', peco de maĉgum!* per mimikoj aŭ onomatopoeoj.

Dum la tuta daŭro estis varma kaj bela vetero, tial plej ofte en la posttagmezoj, ni iris naĝi al la urba naĝejo kun nature varma akvo (28 gradoj) aŭ al proksima lageto. Sed ni ankaŭ ekskursis al apudaj montoj. Dum la distraj vesperoj ni ludis kaj amuziĝis eĉ prezentis skeĉojn en tute agrabla familia etoso. Poste por iuj gepatroj la vesperoj finiĝis en proksima trinkejo por amika babilado, ĉe glaso da biero. Dume la infanoj 10/17-jaraj kun-sidis en la kelo en tute gaja rondo ĝis eĉ fru-matene. Ĉu ili estos la venont-jaraj anoj de TEJO? partoprenantoj de estontaj junularaj aranĝoj?

Sed dum tiu REF ni ankaŭ pridiskutis pli seriozajn temojn, nome la uzon de Esperanto en la familio, ĉu inter la geedzoj, ĉu kun la infanoj. Plej diversaj estis la situacio de la tieaj partoprenantoj. Iuj paroj estis samnaciaj, aliaj du-naciaj, plej ofte loĝantaj en la lando de la edzo. En ĉi-tiu lasta situacio ekestas tri lingvoj, kaj stariĝas la demando, kiun lingvon uzu la gepatroj kun la infanoj. Ofte la patrino parolas sian propran lingvon kun la infanoj, kaj la patro Esperanton, adoptante la principon *unu persono, unu lingvo*. Aliajn spertojn prezentis Jugoslavino edziniĝinta al kanadano, loĝanta en franc-lingva Kanado. Ili ne adoptis la principon *unu persono, unu lingvo*, sed uzas la lingvon laŭ cirkonstancoj. La patrino sola kun siaj infanoj uzas la kroatan, kiam la patro estas hejme Esperanton, kiam estas gasto aŭ parenco *ne-esperantisto*, aŭ eksterdome, la francan. Ĉu pli efika principo por eduki la infanojn en 3 lingvoj? Ĝi ŝajnas ne tiom facile regebla en tia strikteco. Ŝajnis, ke paradokse la samnaciaj familioj sukcesis plej facile eduki siajn infanojn en Esperanto, pro la fakto, ke tiam aldoniĝas nur unu lingvo, al la nacia lingvo, t. e. Esperanto.

Aliaj problemoj por la edukado de la infanoj kaj la uzo de Esperanto en la hejmo, estis havigi al si taŭgan materialon: poemetoj, rakontoj por infanoj, infanaj kantoj kun muziko, infanaj ludoj en Esperanto, hejma vort-provizo ktp. Tion la organizantoj de tiu aranĝo aparte emfazis, tial ni ne nur lernis kantojn, kantetojn, poemetojn sed ni eĉ surloke registris ilin sur kasedon, por ke aliaj gepatroj povu ilin uzi por siaj idoj. Plie estas ankaŭ en preparo Esperanto-terminologio por ĉiu-tagaj hejmaj vortoj. Grava kaj malfacila tasko. Ĝin prizorgas s-ro Corsetti kunlabore kun aliaj gepatroj.

Aparte mi ŝatis la amikan kaj simpatian etoson, kiun la organizantoj, g-roj Csiszar sukcesis krei kun lerto kaj spontaneco. Krome nenia krokodilado interrompis tiun agrablan etoson, grava elemento por konservi la familiajn trajtojn de tiu aranĝo, pri kiu, mi konservos agrablan memoron.

Se vi estas familio uzanta hejme Esperanton, bonvolu tiam indiki vian adreson al s-ro Renato CORSETTI, Colle Rasto, I-00039 ZAGAROLO Italio, kaj iom klarigi al li vian situation pri la uzo de Esperanto en via hejmo. Vi ricevos la *Cirkulaĵon por esperantlingvaj paroj kaj familioj*

Se vi deziras ricevi kopion pri la kasedo registrita en Hungario, bonvolu sendi al mia pĉk: Grossmann 15 13 72V Strasbourg, 20F por la kasedo kaj afranko.

 *
 NI BICIKLUMIS INTERNACIE!

"La 6an de aŭgusto finiĝis la Internacia Junulara Renkontigo, kiu okazis dum unu semajno en RASTATT (FGR) kaj kies temo estis "Naciismo kaj Internaciismo en Eŭropo". La programo de tiu lasta tago konsistis el biciklado al ALSACO. Tiun aferon mi ne rajtas manki kaj frumatene mi atingis Rastatt. De tie trans la Rejno per la framo en Seltz kaj ĝis Betschdorf la trideko da junuloj sekvis Esperanto-flagon, kiu daŭre gaje flugetis unuavice. Tie S-in^o SCHEIDEL atendis kaj invitis nin por pikniko en sia ĝardeno... Vizito de la pot-muzeo, akcepto en la urbdomo postsekvis. Gratulon kaj dankegon al Odette Scheidel!"

 INTERNACIA RENKONTIĜO EN BAZELO *

(Ĉerpita el raporto de Laurence REIBEL)

En tre agrabla etoso ni pasigis la vesperon de la 3a de aŭgusto en restoracio "Glogge" en Bazelo, kie la tiea E^o-grupo organizis renkontiĝon kun gesamideanoj venintaj ŝipe laŭlonge de la Rejno, el Roterdamo, tuj post la Universala Kongreso.

Plej parte ili estis usonanoj, sed ankaŭ kelkaj svedoj, bulgarino, italino kaj eĉ samideano el fora Aŭstralio! Aldoniĝis esperantistoj el najbaraj Germanio (Freiburgo) kaj Francio (Mulhouse), entute proksimume kvardeko da partoprenantoj.

Post interkonatigo kaj iom da babilado S-in^o Döring salutis kaj bonvenigis la ĉeestantaron. Honore al la eksterlandaj gastoj, iu fraŭlino "jodlis" du lokajn kanzonojn kaj alia samideano lumbild-prelegis pri diversaj regionoj de tiu ege pitoreska Svislando.

Iom post la deka, la vizitantoj eksalutis svinginte la manon kaj kantinte "Temas nur pri Ĝis Revido!" Ili verŝajne pasigis lacigan tagon kaj por la morgaŭo, aliaj projektoj estis faritaj... Ni ankoraŭ babilis kun niaj germanaj amikoj (kelkaj el ili ĉeestis nian federacian kongreson en Mulhouse), kiuj siavice invitis por renkontiĝo estontece en Freiburg.

La adiaŭo estis fervorega kaj tiu vespero certe neforgesebla!...

Alexandra MUSSABINI

 *
 INTERESOPLENA JUNULAR-KONGRESO

TEJO kongresis en ZAGREBO. TEJO: Tutmonda Esperantista Junulara Organizo, kiu solenis ĉi-jare sian 50an naskigtagevenon!

IJK^o: Internacia Junularo-Kongreso. La gejunuloj ŝatas uzi tian siglon! Ĉirkaŭ 400 homoj partoprenis en Zagrebo, Jugoslavio.

La kongres-loko: parto de la fakaj altlernejoj; tute apude la loĝloko (logdomoj por studentoj). La konstruaĵoj staras en "Nova Zagrebo", en moderna tre denskonstruita kvartalo. Tien alvenis la kongresanoj ofte trajne, kelkaj veturile, kelkaj bicikle. Tiamaniere venis Jorgos kaj aliaj "bemi-anoj" traveturante diversajn landojn. La foto montras grupon da ili en Triesto, kun la vic-urbestro, ĵurnalistoj kaj lokaj amikoj.

Per tramo de Zagreb mem venis multaj.

La unuan vesperon post la interkonatiĝo venis al ni du junaj virinoj kaj demandis nin pri nia devenurbo. Ili loĝas en Z. kaj lernis E^on dum 2 semajnfinoj iom antaŭ la Kongreso!... Kaj ili vere parolis, jes! La celo stimulis ilin: partopreni al internacia renkontiĝo. La uzata ilo helpis: la tiel nomata "Zagreb-Metodo", fama en multaj landoj, kun interparoladoj, memserĉadoj, facila kaj nur utila vortaro.

La principo mem de kongreso ebligas elekti, kion oni volas, tiamaniere ke, fakte ĉiu vivas "sian propran" kongreson. Unuj venis por paroli, renkonti homojn, plenigi la adreskolekton. Aliuj venas por ĉeesti regule la alnivelajn renkontiĝojn pri la ĉef-temo: ĉi-jare pri "Komunikado en la 21a jarcento". Kolokvo okazis dum 3 tagoj, dum kiu prelegis famkonataj esperantistoj pri lingvoj, teknologio, filozofio... ekz.: "Komunikado, tiu tiel homa afero", "La trajnoj de la estonteco", "Ĉu homa, ĉu maŝina lingvo?", ktp...

Aliaj partoprenas al la diversaj kluboj por kunkanti aŭ muzikludi, danci, mem fari simolajn donacetojn, pupteatron, skeĉojn, sporton... La rezulton prezentis la kluboj dum la lasta vespero. Multe venas por la tiom agrabla etoso, libera, "malfermita", varma, juna... Eĉ se kelkaj -kiel mi- eĉ de longe transiris la aĝlimon por aliĝi al TEJO aŭ JEFO (franca grupo)! Sed kore, ĉu aĝo gravas?

Do la programo estis tre alloga; grupoj zorgis pri televido, radio, bulteno. Oni havis eblecon viziti la televidejon kaj evidente la urbon mem, kiun mi tre ŝatas. oni proponis agrablajn kaj ofte amuzajn vesperojn, kies temo estis loka muzikarto kaj viglaj dancoj, pupteatraĵoj, koncertoj -ĉefe "rok"-, teatraĵoj... Mi citu leningradajn aktorojn, kies ludprezentaĵo estis ŝerco pri speco (specio!) de tro "saĝaj" esperantistoj! Ni ofte ĝoje pludancis post la oficiala programo.

Ankaŭ okazis ekskursoj kiel kutime; ĉiuvespere ni atendis malpacience la prezenton de tag-filmado pri la kongresanoj! La skipo de Kruno bone kaptis la eventojn kaj la etoson.

Ni mem -mi kun amiko- povis aldoni program-eron: "Kiamaniere komuniki kun sia propra korpo": ĉeestis interesatoj dum du horoj en salono "Libero" (disponigita al eventualaj petantoj); dum la tuta semajno homoj venis ĝis la dormveturilo por vidi, provi la "malstreĉilon" por spino kaj diskuti kun ni. La amiko ŝatis multe la nekredoblan kaj simplan komunikemon kaj komprenemon.

La lastan tagon oni ĝuis prelegon de korea kuracisto pri akuponkturo. Li parolis esperanto-lingve kaj oni tradukis jugoslaven por la landaj fakistoj invititaj okaze de tiu neantaŭprogramita prelego, kiu finiĝis per debato.

"Ĝis venontjare en Kerkrado"! ofte aŭdiĝis je la fino, kiam oni adiaŭis, emociigitaj kaj feliĉaj!

Lidja BLOCH = Bar-le-Duc

NOVAĴOJ EL NIAJ GERMANAJ SAMIDEANOJ

*

La 25an de aprilo okazis la 3a jarkunveno de la E^o-grupo VILINGO-ŜVENINGO, al kiu apartenas membroj el tri najbaraj distriktoj. En sia jarraporto la prezidanto de la grupo, Josef SCHIFFER (Jozefo Ŝifero) substrekkis, ke 53 personoj vizitis la 23 grupvesperojn. Dum tiuj vesperoj oni intense lernas E^on en du grupoj. La komencantoj estas instruataj de J.S., instruisto de fremdaj lingvoj. Post trastudo de "Esperanto Programita" de Hermano Bermano ili faras ekzamenon, ricevas ateston kaj rajtas plulerni kun la progresantoj, gvidataj de Siegfried SCHEIBE (Sigfrido Sajbo), pensiita instruisto de fremdaj lingvoj.

La vigleco de la grupo montriĝas ankaŭ en la fakto, ke la grupmembroj gajnis 1100 personojn, kiu subskribis la ĉi-tie tradukitan jenan tekston: "Jes, mi taksas E^on bona. Mi deziras, ke la Ministerio pri Edukado serioze ekzameni, ĉu Esperanto povas esti enkondukata en la lernejojn". Tiu granda nombro de E^o-amiko estas la favoraj legantoj de la multaj raporto pri E^o-aktivecoj en la loka gazetaro kaj kelkaj el ili eĉ partumis diversajn arangojn de la E^o-grupo.

 ★
 INTERNACIA SEMAJNO EN ALPOJ

Dum la lastaj jaroj la grupo Montpellier organizis tiun Internacian Semajnon en Sète en la monato septembro. Escepte ĉi-jare, ĝi okazis iom pli norde en Alpoj, kaj iom pli frue, de la 20-a ĝis la 27-a de aŭgusto. Tial mi-mem povis partopreni ĝin, kaj ankaŭ pluraj infanoj, kiuj kutime en septembro jam ne ferias. Ĝi okazis en familia ferio-hejmo *Joie de Vivre* en Habère Poche (74). 70-o da partoprenantoj el 6 landoj ĉeestis, sed bedaŭrinde proksimume 30 aliĝoj estis rifuzitaj pro manko de loko, ĉar la tuta domo ne estis luita por la Esperanto-aranĝo. *(Se la organizantoj estus sciintaj tion ili estus rezervintaj la tutan domon.)*

Dum tiu semajno okazis 4 divers-gradaj kursoj pri Esperanto, mi-mem ĉeestis la 4-gradan kurson, kiun lerte kaj sperte gvidis s-ro Daniel Moirand, profesoro pri la rusa lingvo en la universitato de Aix-en-Provence. Tiu kurso estis tre interesa kun simpatia partoprenantaro. Iuj iom prelegis pri kelkaj temoj: Instrui Esperanton al afrikanoj per metodo 4. Radiestezio. La Esperanto-radio-amatoroj. La anabaptistoj rifuzantaj modernismon kaj evoluon, vivantaj nun-tempe en Usono, kaj Kanado.

Dum la posttagmezoj okazis ekskursoj en la Alpoj aŭ al la Lemana lago. Vespere oni ludis, kantis kaj instruis dancadon. Sed plej interesa estis prezentado de diapozitivoj pri la konstruado de la moderna ĉef-urbo Brazilio. Ĉu vi sciis, ke en tiu urbo tute ne ekzistas semaforoj? La stratoj renkontiĝas neniam kruciĝante, sed kuniĝas kiel alir-strato al aŭto-ŝoseo. Alia interesa prezentado de diapozitivoj estis pri Jugoslavio. Plur-nacia kaj plur-lingva lando, *(nocioj apenaŭ kompreneblaj por francoj, por kiuj nacio kaj ŝtato havas preskaŭ la saman signifon)*, kun diversaj specifaj problemoj ligitaj al tiom da minoritatoj ĉu lingvaj, ĉu kulturaj.

A. Grossmann

★★★★ plus rapide... plus efficace ...

NOTRE NOUVEAU COURS D'ESPERANTO PAR CORRESPONDANCE

- ★ un matériel MODERNE
- ★ une technique EPROUVEE
- ★ un réseau d'animateurs COMPETENTS
- ★ un savoir IMMEDIATEMENT opérationnel

C'EST LE COURS "QUATRE ÉTOILES"!

Tous renseignements à l'adresse suivante:

COURS D'ESPERANTO M.J.C. Ph. Desforges
 PAR CORRESPONDANCE 27, Rue de la République
 54000 NANCY

En la unua duono de Aŭgusto 1988 estis publikigitaj en **Le Républicain lorrain** de Metz kaj en **Les Dernières Nouvelles d'Alsace** de Strasburgo du artikoloj tre interesaj por nia propagando, kaj tio estas por ni pripensiga; tro facile ni kredas, ke la ĵurnaloj principe kontraŭas nin; fakte, ili estas nek por Esperanto, nek kontraŭ ĝi: ili volas nur distri sian legantaron kaj, ĉar fremda aŭ nekonata aĵo ŝajnas ridinda al la popolo, estas eterna tento por seninspiraj gazetistoj amuzigi ĝin per mokaĉoj. Sed ni estu konvinkitaj, ke sprito de malpravanto povas efiki nur provizore, tiel longe kiel li ne trovas antaŭ si kompetentulon, kiu lin rebatas. Ĉe la SDN en 1923 Gonzague de Reynolds, estonta admiranto de Hitler, sukcesis ridaĉigi komisionon per supraĵaj kaj kvazaŭ kabaredaj kritikoj kontraŭ Esperanto, kaj malakceptigi favoran rekomendon. Sed, kiam en 1954 iu Blinkenberg volis imiti lin en Montevideo, por ke UEA ne estu agnoskita de UNESCO, ĉeestis la granda Ivo Lapenna; en la tri nuraj minutoj lasitaj al li por defendi Esperanton, nia granda oratoro ne kapablis forigi la malamikan etoson kreitan de Blinkenberg kaj malhelpi nean voĉdonadon de la komisiono; sed dank'al jura subtilaĵo li obtenis, ke revoĉdonu la generala asembleo. Intertempe la delegitoj povis pripensi, kaj la pli honestaj kaj inteligentaj, komparante la seriozan argumentadon de Lapenna kun la bufonaĵoj de Blinkenberg, ekkonsciis, ke ĉi tiu ne nur mokis pri Esperanto sed eĉ pli pri ili mem, kalkulante kun ilia naiveco; ili ŝanĝis sian opinion kaj UEA estis agnoskita.

Tial ni Esperantistoj ne senkuraĝiĝu, se ie aperas kontraŭ-Esperanta skribaĉo: ekzakta kaj klara informo estas ĉiam pli efika, finfine, ol iu kontraŭ-Esperanta atako, kiu nepre baziĝas sur nescio kaj ignoro, kaj tial ne povos lasi spuron en la racia konscio de la legantoj; ni nur klopodu, ke tiuj sinceraj informoj estu regule publikigitaj, kaj tion ni povas efektiviĝi, se ni kuraĝe volas ĝin. Pasintjare, en **Les Dernières Nouvelles d'Alsace** oni trovis absurdan artikolaĉon okaze de la Jubileo; mi protestis al la Ĉefredaktoro sed tute vane: neniam ĉefredaktoro konfesos, ke lia ĵurnalo mensogis; nun mi komprenas, ke la kulpulo estas mi: se mi sendus en julio 1987 interesan kaj altnivelan studon, ĝi aperus, kaj la ĉefredaktoro ne bezonus repreni stultaĵon el Pariza revuaĉo.

Sed kio estas artikolo interesa por la legantoj? Se juĝi laŭ tiuj du, ĝi estas artikolo, kiu substrekas la internaciecon de Esperanto. Informi pri nacia evento ne tuŝas la publikon; sed legu la ĉi-subajn titolojn redaktitajn de la ĵurnalistoj mem(!): **La Kafejo "Ce la Lumo" en orbiton por ĉiuj Esperantistoj de la Tero kaj Strasburga etapo por usonaj Esperantistoj.** Se s-ro de ZILAH petus **Le Républicain lorrain**, ke ĝi publikigu artikolon pri la Metz-a Esperanto-Konferenco, oni enmetus pro ĝentilo dulinian sciigon; la trafa ideo estis tiu solena alkroĉo de iu bildo de Raymond Schwartz en la kafejo **A la Lune** por sciigi al la Metz-anoj, ke dank'al lia romano **Kiel akvo de l' rivero** tiu kafejo estas konata en la tuta mondo. Ĉio, kio iom flatas la lokan memestimon, estas avide legata kaj alkurigas ĵurnalistojn kaj fotistojn. Ankaŭ fieris **Les Dernières Nouvelles d'Alsace** pri la vizito de usonaj turistoj kaj pri tio, ke transatlantike Albert Schweitzer ne estas nekonato. Tio estu indiko por nia estonta agado: mi estas certa, ke, se morgaŭ japanaj Esperantistoj venos siavice turismi en Strasburgo, **Les Dernières Nouvelles d'Alsace** tuj publikigos artikolon pri ili, ne grumblante: "Tio ne interesas nin, jam venis usonanoj."

Tute male, mi konsilis al tre sindonema samideano, kiu biciklas tra Eŭropo por diskonigi Esperanton, ke li ne tuj revenu en mian urbon; la unuan fojon, pasintjare, oni intervjuis lin ĉe-televide kaj oni dediĉis al li grandan ĵurnalan titolon **Li biciklas por Esperanto.** Sed mi ja timas, ke la duan fojon li venigus plu nenium. Same, se belulino konsentus senvestiĝi antaŭ la Strasburga katedralo por propagandi nian aferon, mi trovus la ideon taŭga, almenaŭ por la unua fojo: mi nomus la spektaklon **La verda honoro de iu Katarina Blum** kaj la placo ne estus sufiĉe granda, ol ke ĝi akceptus la tuton de la videmuloj. Kiel delegito de UEA pri turismo, mi spertus malfacilaĵojn por trovi sufiĉe da ĉambroj en la hoteloj por la estetikemaj samideanoj. Kaj mi jam imagas en ĉiuj lokaj ĵurnaloj la allogan titolon **Ŝi striptizas por Esperanto.** Eĉ tiakaze, tamen, mi ne konsilus al ŝi refari tion ĉiujare. Tio da aĵoj oni vidas nunne, ke la homoj facile indiferentiĝas, kaj la statuoj de la katedralo eble estus ŝiaj numuraj rigardantoj.

PSSTTT!!... KARAJ LEGANTOJ... BONVOLU PRIATENTI!!... *

A/ EK DE JANUARO 1989 LA ABONO AL "LA INFORMILO" ESTOS JE
42F POR FRANCIO KAJ 54FF POR EKSTERLANDO,
LA FEDERACIA KOTIZO ESTOS JE 22F

B/ LA ADRESO DE NIA LIBRO-SERVO TEKSTAS JENE:

FEDERACIA LIBRO-SERVO,
12, Rue Estienne d'Orves F-54490 PIENNES

JEN KELKAJ NOVAĴOJ AĈETEBLAJ ĈE NIA LIBROSERVO *

= MURDO EN ESPERANTUJO (Daniel MOIRAND) - krimromano	176 p.	63,00F
= VOJAĜOJ FINIĜAS, AMANTOJ KUNIĜAS (Manjo Austin) - romano	130 p.	54,00F
= BELETRO SED NE EL KATEDRO (Waringhien) - literatur-eseo	264 p.	100,00F
= ITALA ANTOLOGIO (Giordanno Azzi)	480 p.	130,00F
= AŬSTRALIA ANTOLOGIO (Alan Towsey)	434 p.	220,00F
= KLAĈEJO (Piĉ) - romano	194 p.	153,00F

Mendu per simpla poŝtkarto (ne forgesu vian adreson!) - Vian fakturon vi malkovros en la pakajo. Tuj post ricevo vi pagu per poŝta ĝiro al "Libro-servo 2800-76 H NANCY" aŭ per bankoĉeko je la nomo de "Libro-servo".

HEJ!... KIOM DA LIBROJ VI AĈETIS ĈI-JARE? NE RUĜIĜU! NE HONTU! ESTAS ANKORAŬ IOM DA TEMPO POR KVIETIGI VIAN KONSCIENCON!

ALVOKO AL ĈIUJ KURSO-GVIDANTOJ *

Ankoraŭ tro raraj inter vi estas tiuj, kiuj uzas la servojn de KSM. Nur dank' al via partopreno pli kaj pli efikos tiu faka helpilo de UEA. Viaj gelernantoj emos je la fino de via kurso kontakti letere alilandanon... Havigu al ili la plej taŭgan adreson! VI UZU LARĜSKALE K°S°M°-n!

La Koresponda Servo Mondskala (KSM) de UEA celas havigi al interesuloj korespondantojn laŭeble konformajn al iliaj deziroj. Ĉiu korespondemulo rajtas senpage enskribiĝi, sed ne ricevos rektan respondon, ĉar KSM disponas pri nenia financa subvencio. Ĉiu persono, kiu deziras rekte ricevi adreson el la komputila adresaro de KSM, devas aldoni du internaciajn respondkuponojn aŭ samvalorajn francajn poŝtmarkojn, aŭ ĝiri unu usonan dolaron al la poŝtkonto de la komisiito pri KSM: Robert Llorens, poŝtkonto *Marseille 7 829-40*. Por aliĝi al KSM skribu al la komisiito viajn

- familian nomon,
- personan nomon,
- precizan adreson,

- sekson;
- ĉu vi estas edz(in)iĝinta,
- kun kiom da personoj vi deziras korespondi,
- el kiuj landoj,
- pri kiaj temoj.

Uzu KSM ankaŭ por plilarĝigi viajn fakajn kontaktojn internaci-skale! Kontribu al la internacia Esperantlingva faka kunlaboro, sendante al KSM vian adreson kaj informojn pri via faka interesiĝo.

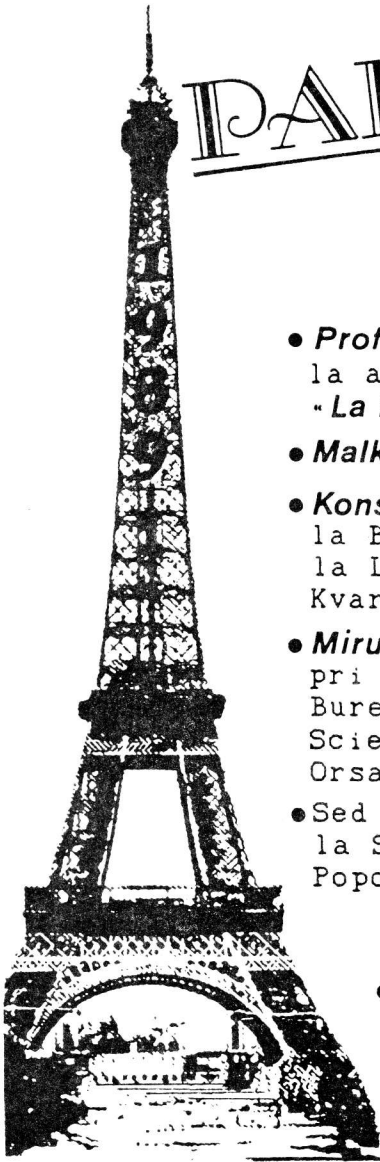
Adreso de la KSM-komisiito:

Robert LLORENS
„Les Hortensias 2”
121 bis, *bvd. Napoléon III*
F-06200 Nice, Francio

PARIZA

FRENEZA

SEMAJNO

- **Profitu** nian frenezan semajnon kaj kontrolu la aserton de nia Majstro:
"La Parizanoj estas gajaj homoj" L.L.ZAMENHOF (Piv).
- **Malkovru** la ĉiaman kaj hodiaŭan Parizon!
- **Konstatu, ke daŭre staras** la Eiffel-Turo (1889-1989), la Bastil-Turo, la Operdomoj, la Katedralo Notre-Dame, la Louvre-Palaco, la Obelisko, la Panteono, la Latina Kvartalo, Montmartro,...
- **Miru** pri la uzinaspekta Kulturcentro Pompidou en Beaubourg, pri la Piramido ĉe Louvre Kvadrata Korto, pri la Kolonoj de Buren en la ĝardeno de la Reĝa Palaco, pri la Civito de la Sciencoj kaj ties Geode kun ĝia fama 1000m² ekrano, pri la Orsay Muzeo,...
- Sed ne nur monumentoj kaj muzeoj vidindas en Parizo: la Spektaklo kaj Festeno ĉe "Bateaux-Mouches",... la Popoldancejo (Guinguette) apud la Marne,... vi povos **butikumi ŝike** laŭ Elizeaj Kampoj kaj **popole** tra la pulbazaro de Saint-Ouen,...
- Ankaŭ **frivole** vi spektos la mirindan Revuon de la famkonata **LATINA PARADIZO** Kabaredo!

Solenu la 200^{an} datrevenon de la FRANCA REVOLUCIO!

PREZO: 5500 FF.*

Entenatas

- luksa hotelo por sep noktoj,
- matenmanĝoj kaj ok luksaj manĝoj laŭ franca kulturo,
- sro da vizitoj al muzeoj, luksaj spektakloj, panoramoj, unikaj neofte vizititaj kvartaloj,
- esperantistaj ĉiferonoj,...
- transportoj tra Parizo kaj komuna buso al Flughaveno ROISSY Charles de Gaulle, sabaton 29an matene por trafi la 74an Universalan Kongreson de Esperanto en Britio.

Ne inkluzivas

- kvin foje vi manĝos libere en tipe parizaj kvartaloj.

Malmendoj estos traktitaj laŭ la regularoj de Francaj Turismaj Organizaĵoj, sed ni ne povos garantii la tujan kaj plenan repagon se malmendoj venos post la 22a de junio 89.

★ UNUPERSONA ĈAMBRO: 6400 FF

Aliĝilo

Konstanta adreso:

FRANCE ESPERANTO (Turisma Servo)
4bis rue de la Cerisaie, F 75004 PARIS.

Ĉiu Aliĝanto uzu apartan aliĝilon aŭ fotokopion.
Bonvolu tajpi aŭ skribi preslitere.

NOMO: Sro/Sino/Fino _____

Antaŭnomo: _____

Naskiĝdato: _____

Kompleta Adreso: _____

Lando: _____

Profesio/Fako: _____

LOĜADO Mi deziras unupersonan ĉambron (6400.FF)

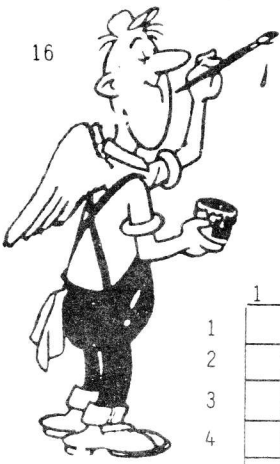
Mi tranoktos kun _____

Mi sendas ĉi-tiun aliĝilon al FRANCE ESPERANTO kaj samtempe pagas 2000.FF por la rezervado.

La pluson mi promesas pagi antaŭ la 15a de junio 89

Se vi pagas per banko, aldonu 30FF por bankokostoj.

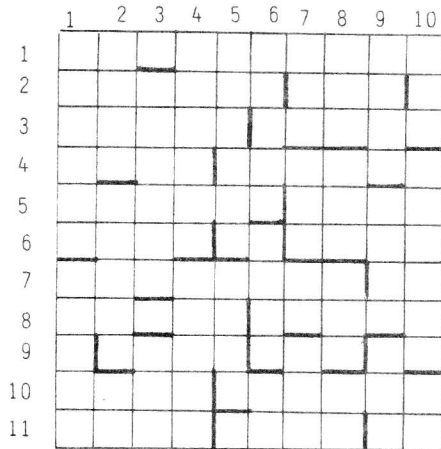
La aliĝpagon ni kvitanco per kopio de detalita programo.

distra angelo

KRUCVORTENIGMC

HORIZONTALE

1 Kie la ombro indikas la horon. 2 Kiu al ĝi sin frotas, sin pikas! - malgranda birdo(r). 3 Hejtaĵo(r) - scienca vortkomo. 4 Kion oni penas atendi - danĝera gaso(r). 5 Eliri el medio - movi boaton. 6 Nea pronomo(r) - alia pronomo - malgranda feo. 7 Ĝi egalas 90° - prefikso. 8 Aspekto - ŝirmita. 9 Galina birdo(r) - ofte kavigita de rivero(r) - prepozicio. 10 Malpravi(r) - sin ĵeti antaŭen. 11 Portata ujo - disfalta konstruaĵo(r) - sufikso.

VERIKALE

1 Flava rezino - manĝaĵo(r). 2 Speco de bovo - li ne plu laboras - prefikso. 3 Rimarkinda kapablo(r) - unu el la tri juĝistoj ĉe la enirejo de la Inferoj. 4 Ĝi produktas pekanojn(r) - subtera kavo. 5 Miksiĝi kun ia gaso - maŝino por

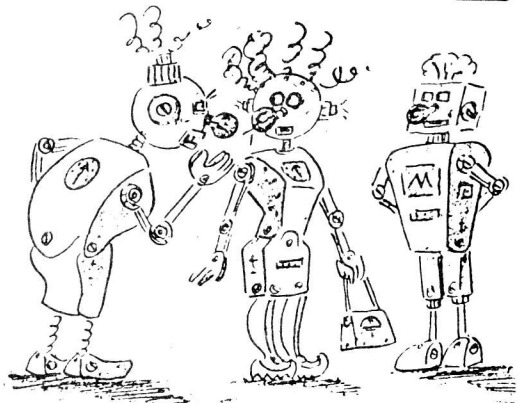
suprenlevi akvon(r). 6 Disigi - pintarko(r) - greka litero. 7 Provizore doni aŭ preni - unuo de laboro(r) - sufikso - dujara herbo. 8 Mara rabobesto(r) - organo(r) - kvietigi(r) - prepozicio. 9 Ŝanĝi la direkton - malgojiga(r) - sufikso. 10 Atomnumero 79 - odora herbo(r) - sufikso.

SILABENIGMO

Pere de la ĉi-subaj alfabete ordigitaj "silaboj" malkovru la vortojn, kies difino troviĝas dekstre. La du krucumitaj kolumnoj, vertikale legataj, elformas proverbon.

ag ato bo ce ĉa ĉi di ebo ed ef eo ep fo her ic ino iz ĵo ksi kto le mo mor ne ni no no no of ok ok oli op pro raj re ro si so so spe ta ta te to uk vo

1	+ - - +	maniero kuiru laŭ Valano
2	+ - - + -	apartigis de la aliaj
3	+ - - + - - -	respubliko de Sovetunio
4	+ - - + -	mezepoka fermaparato
5	+ - - + - - -	muzikintervalo
6	+ - - + - - -	religia sekto (ano de)
7	+ - - + - - - -	geometria volumeno
8	+ - - + -	adoleskanto en Helenujo
9	+ - - + - - -	pompe celebri
10	+ - - + - - -	venena substanco mikroba
11	+ - - + -	gemo por juvelo
12	+ - - + - - -	aparato por transverŝi likvaĵon
13	+ - - + - - - - -	presita reklamilo
14	+ - - + - - -	longa poemo pri gento aŭ popolo
15	+ - - + - - -	krom tio, aliflanke
16	+ - - + - - -	apoteka laboratorio
17	+ - - + - - - - -	ekceso en la tablaĵ aŭ litaj plezuroj

„Krokodil” (Sovetunio)

"Ne montru al li viajn cirkvitojn, antaŭ ol li edziniĝas al vi!"

Imprimé par les soins de l'ASSOCIATION CULTURELLE DU VERDUNOIS, Pavillon Japiot, Avenue Mangin, 55100 VERDUN -

Le Directeur de la publication: J.-P. COLNOT

Le rédacteur: P. DENIS

Inscription à la CPPAP sous le n° 62887

"Informatique et gestion" (Francio)

